

سه شنبه 20 اسفند 1392 - 9 جمادی الاول 1434 - 11 مارس 2014

در اواخر سال 1304 ش، چند فروند هواپیمای فرانسوی و روسی خریداری شد که با نام پرنده‌گانی از قبیل عقاب، سیمرغ، کرکس، تیهو و...

* 20 اسفند در گذر تاریخ*** تشکیل نیروی هوایی ایران با هفت فروند هواپیما (1304 ش)**

اشاره:

در اواخر سال 1304 ش، چند فروند هواپیمای فرانسوی و روسی خریداری شد که با نام پرنده‌گانی از قبیل عقاب، سیمرغ، کرکس، تیهو و... خوانده می‌شدند. محل استقرار این هواپیماها، آبادی قلعه مرغی در جنوب غربی تهران انتخاب شد که وسعت کافی جهت نشستن هواپیما داشت. پس از آن، عده‌ای دانشجو جهت گذراندن دوره‌های آموزشی خلبانی به کشورهای روسیه و فرانسه اعزام شدند. تا این که در همان سال، نیروی هوایی ایران تشکیل گردید. پس از مدتی، با تاسیس آموزشگاه‌ها و دانشکده‌های خلبانی و فنی و دیده‌بانی، تربیت و آموزش نیروها نیز در داخل کشور انجام گرفت.

* اعدام انقلابی «احمد کسروی»، یکی از نویسندگان ضد مذهبی زمان طاغوت توسط فدائیان اسلام (1324 ش)

اشاره:

سید احمد کسروی یکی از نویسندگان بود که علی‌رغم این که در ابتدا خود در سلک روحانیت قرار داشت، ولی پس از مدتی، در اثر انحرافات فکری، به هتاک‌ی علیه مقدسات دینی اسلام دست زد. آرای او در نقد مذهب تشیع، مسائلی بود که پیش از وی بر قلم برخی از نویسندگان اهل سنت جاری شده بود و علمای شیعه نیز پاسخ آن‌ها را داده بودند، اما او با زبانی که از بی‌نزاکتی و هتاک‌ی خالی نبود، همان انتقادات را رواج داد. کسروی ضمن اینکه مرتباً بر ضد علما و روحانیت شیعه هرزه‌گویی می‌کرد، وقتی که معارض و مبارزی در این مسیر برای خود ندید، پا را فراتر نهاد و شروع به هتاک‌ی به ساحت مقدس امام جعفر صادق (ع) نمود و درصدد بود که با این بی‌شرمی و دریدگی، آخرین میزان غیرت و سرمایه‌های نهفته مکتبی شیعیان را ارزیابی کند. وقتی کار کسروی به این مرحله رسید، در تمام محافل دینی به ویژه در حوزه علمیه نجف اشرف، شور و غوغایی برپا شد. در این حال هنگامی که کتابی از او در اهانت به ساحت مقدس امام صادق (ع) به دست سید مجتبی نواب صفوی رسید، وی کتاب را نزد علمای نجف برد و حکم ارتداد کسروی را از آیت‌الله‌العظمی حاج آقا حسین قمی، از مراجع بزرگ نجف، گرفت. از این رو راهی ایران گردید و پس از چند بار مناظره، وقتی که کسروی را غیرقابل اصلاح دید، درصدد از میان بردن این مهره منحرف برآمد. اما در زمان حمله به کسروی، گلوله در تفنگ نواب گیر کرد و تنها توانست او را زخمی کند. با این حال، پس از مدتی که از زندانی شدن نواب می‌گذشت، بر اثر فشار مردم و علما از حبس آزاد شد و توانست علیه کسروی شکایت کند. پرونده‌ای برای کسروی تشکیل گردید که سرانجام هنگامی که او به دادگستری مراجعه نمود توسط یاران فداییان اسلام اعدام انقلابی شد. برادران امامی که عامل اصلی این ترور بودند نیز پس از مدتی بر اثر درخواست‌های مکرر مردم و دفاع قاطع علما، از زندان آزاد شدند. بدین ترتیب، نخستین اقدام انقلابی فداییان اسلام به بار نشست و کسروی و اندیشه‌های پلیدش به گورستان تاریخ پیوست.

* رحلت فقیه برجسته، آیت الله

«حاج آقا حسین خادمی»

(1363 ش)

اشاره:

آیت‌الله حسین خادمی اصفهانی در سال 1280 ش (1317 ق) در اصفهان به دنیا آمد. وی پس از فراگیری مقدمات و سطح، به نجف اشرف رفت و از محضر استادانی چون میرزای نائینی، سیدابوالحسن اصفهانی و شیخ محمد جواد بلاغی بهره‌مند شد. آیت‌الله خادمی در 26 سالگی به مقام رفیع اجتهاد نائل گشت و پس از بازگشت به اصفهان، حلقه درس فقه و اصول خود را تشکیل داد و شاگردان فراوانی تربیت نمود. ایشان در جریان کشف حجاب، با سخنرانی‌های آتشین خود به مبارزه با رژیم رضاخان برخاست و در ملی شدن صنعت نفت نیز در کنار آیت‌الله کاشانی و شهید نواب صفوی فعالیت زیادی نمود. آیت‌الله خادمی از آغاز نهضت امام خمینی، در تشویق و ترغیب مردم در برپایی جنبش اسلامی ضد سلطنتی و بیان اهداف امام، در اصفهان نقش ارزشمندی ایفا نمود. از آیت‌الله سیدحسین خادمی تالیفات متعددی برجای مانده که کتاب رهبر سعادت در زمینه اثبات دین اسلام با دلایل علمی، فلسفی، تاریخی و با تحلیل‌های منطقی، شهرت دارد. این عالم بزرگوار در 20 اسفند 1363 ش در 86 سالگی در اصفهان بدرود حیات گفت و در شهر مشهد مدفون گردید.

* خارج شدن ایران از سازمان سنتو (1357 ش)

اشاره:

با توجه به اهمیت استراتژیک ایران و نیاز مبرم اروپا و آمریکا به منابع عظیم انرژی طبیعی ایران همچون نفت و گاز، غرب درصدد برآمد که به هر طریق ممکن، ایران را از جمله متحدان خود سازد. از این رو، پیمان نظامی بغداد در سال 1333 ش میان عراق، ترکیه و انگلستان منعقد شد. چند ماه بعد ایران و پاکستان نیز به این پیمان پیوستند و نام آن به سازمان پیمان مرکزی یا سنتو تغییر یافت، ضمن آنکه آمریکا نیز به عنوان عضو ناظر در این پیمان حضور داشت. هرچند امضای این پیمان با مخالفت‌های شدیدی در ایران مواجه گردید ولی دولت به اعتراضات مردمی توجهی نکرد و پیمان سنتو را به رسمیت شناخت. پیمان سنتو حلقه میانی پیمان ناتو در اروپا و پیمان سیتو در شرق آسیا بود و همکاری‌های اقتصادی، سیاسی، نظامی و اطلاعاتی را در برمی‌گرفت. این زنجیره از پیمان‌های نظامی، در واقع بخشی از محاصره اتحاد جماهیر شوروی و اعمار آن را تشکیل می‌دادند که توسط آمریکا برنامه‌ریزی شده بود. در این میان آمریکا به بهانه اجرای مفاد این قرارداد، توانسته بود با گسیل نظامیان خود به داخل نیروهای مسلح ایران، کشورمان را به پایگاه دیدبانی در جهت اهداف خود تبدیل کند. اما در پی کودتای نظامی عبدالکریم قاسم در عراق در سال 1337 ش، این کشور از پیمان سنتو خارج شد. پاکستان نیز در اعتراض به عدم حمایت اعضای سنتو از این کشور در مقابل هند، این پیمان را ترک کرد و سرانجام با سرنگونی رژیم شاه و خروج ایران از پیمان سنتو، این پیمان عملاً از هم پاشید. قبل از انحلال پیمان سنتو، در سال 1354، در پی سرنگونی رژیم ویتنام جنوبی، پیمان سیتو نیز منحل شده بود. با این وصف، حلقه محاصره آمریکا به دور شوروی در آسیا، عملاً در اواخر دهه 1350 ش از بین رفت. پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی و خروج جمهوری اسلامی ایران از این پیمان استعماری، رشته‌های آن از هم گسیخت و به جای آن، سازمان همکاری‌های اقتصادی «اگو» در راستای منافع کشورهای منطقه پا گرفت.

* 9 جمادی الاول درگذر تاریخ

* درگذشت «حاجی کرباسی»

عالم و فقیه برجسته

(1262 ق)

اشاره:

حاج ابراهیم بن محمد حسن خراسانی کاخی معروف به حاجی کرباسی در سال 1180 ق در اصفهان به دنیا آمد و پس از فراگیری دروس مقدماتی، برای تکمیل تحصیلات به نجف اشرف رفت. فقه و اصول و دیگر علوم دینی را از علامه بحر العلوم و شیخ جعفر کاشف الغطاء و دیگر بزرگان فرا گرفت. وی بسیار محتاط بود و تنها به اصرار میرزای قمی، رساله نوشت. اشارات الاصول، شوارح الهدایه و منهاج الهدایه از تالیفات او می‌باشند. حاجی کرباسی در سال 1262 ق در 82 سالگی در اصفهان وفات یافت و در مسجدی که در آن درس می‌گفت و به مسجد حکیم معروف است، به خاک سپرده شد.

* رحلت آیت الله «سیدمحمدباقر خوانساری» فقیه بزرگوار شیعه (1313 ق)

اشاره:

میرزا محمد باقر خوانساری از علمای بزرگ قرن چهاردهم هجری، فقیه، اصولی، محدث، رجالی، ادیب و محقق بوده است. وی ریاست علمی و مذهبی اصفهان را داشته و دارای تالیفات متعددی می‌باشد. روضات الجنات، أرجوزة و قرّة العین و... از جمله آثار آن‌هاست.

* درگذشت «شیخ محمد عبده» عالم و اندیشمند دینی و مبارز اسلام‌گرای مصری (1323 ق)

اشاره:

شیخ محمد بن عبده بن حسن خیرالله مصری، مفتی دیار مصر، معروف به عبده در اواسط قرن سیزدهم به دنیا آمد. وی که دارای هوشی سرشار بود، پس از تحصیل علوم اولیه، در دانشگاه الازهر، به شاگردی سیدجمال الدین اسدآبادی نشست و منطق و کلام و فلسفه را از او آموخت. شیخ محمد عبده، گوی سبقت را از دیگر شاگردان ربود و مورد توجه خاص سیدجمال الدین واقع گردید. بعدها به علت شرکت در جریان‌های سیاسی به سوریه تبعید شد و از آن جا به پاریس رفته و با سیدجمال الدین ملاقات نمود. از آن پس راهی مصر گردید و مفتی آن دیار شد. شیخ محمد عبده به همراه سیدجمال الدین اسدآبادی، عالم اسلام را محتاج پاره‌های اصلاحات می‌دانست و در قطع دست استکبار انگلستان می‌کوشید. عبده مانند سید جمال در پی آن بود که ثابت کند اسلام توانایی دارد که به صورت یک مکتب و یک ایدئولوژی، راهنما و تکیه‌گاه اندیشه‌ی جامعه‌ی اسلامی قرار گیرد و آن‌ها را به عزت دنیایی و سعادت اخروی برساند. از اینرو، سعی داشت، فلسفه‌های احکام دنیایی و اجتماعی اسلام از قبیل نماز، روزه، حج، زکات و انفاق تبیین و استحکام اصول اخلاقی اسلام را روشن نماید. عبده با سید جمال در دو جهت اختلاف نظر داشت: یکی این که سید جمال، انقلابی فکر می‌کرد و عبده، طرفدار اصلاح تدریجی بود. دیگر این که سید، مبارزه با استبداد و استعمار را در رأس برنامه‌های خود قرار داده بود و معتقد بود اول باید ریشه‌ی این ام‌الفساد را کند و دور انداخت ولی عبده، آموزش و تربیت دینی جامعه را مقدم بر آموزش و پرورش سیاسی می‌دانست. از این اندیشمند و مبارز مسلمان مصری آثاری به

جای مانده است که اصلاحُ المَحاکمِ الشَّرعیة و تفسیر القرآن، از آن جمله‌اند.
* 10 مارس درگذر تاریخ

* تولد «هنری جیمز» نویسنده بزرگ امریکایی (1843م)

* درگذشت «الکساندر فلمینگ» دانشمند انگلیسی و کاشف پنی‌سیلین (1955م)

* مرگ «ریچارد بیرد» مکتشف و قطب شناس امریکایی (1957م)

* انتخاب «میخائیل گورباچف» به عنوان رهبر جدید اتحاد جماهیر شوروی (1985م)

* درگذشت شیخ «محمد غزالی» روحانی و مصلح بزرگ مصری (1996م)